

KTO TY JESTEŚ – HISTORIE Z KLISZY I RZUTNIKA

SCENARIUSZ I „Przygody Koszałka Opałka”

Tekst wg. Marii Konopnickiej

Opracowanie tekstu i ilustracji D. Skawińska – Osikowska

Cele główne:

- wzbogacenie wiedzy o początkach piśmiennictwa
- przekazanie wiedzy o źródłach wiedzy historycznej, sposobach jej przekazywania i pierwszych polskich kronikarzach
- rozwijanie umiejętności koncentracji
- rozwijanie wyobraźni

Pomoce i materiały:

- gliniane tabliczki, jedwabna tkanina, papier czerpany jako przykłady materiałów do utrwalania informacji
- gęsie pióra, stalówki z oprawkami, tusz (lub atrament), kredki, ozdobny papier, klej, lak, pieczętka do laku, świeczka, tasiemka (sznurek ozdobny, metalowa nakrętka)

Przebieg zajęć:

Część pierwsza:

Prowadzący objaśnia zasady projekcji na rzutniku ANIA, pokazując jak wygląda film na kliszy i jak zmieniają się kolejne slajdy. Następnie prezentowana jest bajka, prowadzący czyta tekst jednocześnie w trakcie prosi o dopowiadanie i odszukiwanie konkretnych informacji na slajdzie (np. gdzie Koszałek Opałek zapisuje informacje, dlaczego wyrusza ze swojego królestwa itp.) Po obejrzeniu bajki o fikcyjnym

kronikarzu dzieci dowiedzą się od prowadzącego, co stanowi największą trudność w odkrywaniu historii. Czym zajmowali się dawni kronikarze, z czego korzysta historyk przy badaniu przeszłości. Co to są źródła historyczne pisane i źródła kultury materialnej. Kim był Gall Anonim i czym różnią się kroniki od pamiętników czy roczników. Dzieci dowiedzą się także, jak dziś przechowujemy informacje, co przechowuje się w archiwach państwowych, jakie informacje są cenne a jakie dokumenty ulegają zniszczeniu. Na koniec prowadzący zadaje kilka pytań podsumowujących zdobyta wiedzę:

- Czym zajmowali się dawni kronikarze.
- Kim był Gall Anonim.
- Jak zapisywano wydarzenia dawniej, jakich materiałów do pisania używano.
- Jakich narzędzi używano dawniej, a jak my dzisiaj zapisujemy informacje.
- Jak oznakowane były listy np. królewskie albo inne ważne dokumenty.

Do zapamiętania: Źródła historyczne to wszystkie ślady działalności człowieka, które zachowały się do czasów współczesnych, a które mają wartość poznawczą dla badaczy dziejów. Najważniejsze rodzaje źródeł historycznych:

- materialne źródła historyczne,
- źródła pisane.

Część druga:

Zadaniem dzieci będzie wykaligrafowanie listu na karcie czerpanego papieru przy pomocy gęsiego pióra i pióra ze stalówką. Dzieci zaczynają od pokolorowania i ozdobienia wg własnej inwencji inicjału (którego kontur został rozdany wcześniej). Następnie prowadzący objaśnia jak należy trzymać pióro i jak zanurzać w tuszu, żeby uzyskać odpowiedni efekt na papierze. Dzieci przepisują litera po literze jedno zdanie, które otrzymały na osobnej kartce (jest to ułatwienie dla tych dzieci, które nie potrafią jeszcze sprawnie pisać). Dzieci mają okazję sprawdzić jak pisze się prawdziwym gęsim piórem a jak zwykłą stalówką.

Dzieci przyklejają na początku wykaligrafowanego zdania (pisanie rozpoczyna się od drugiej litery w zdaniu) przygotowany wcześniej inicjał. Po wyschnięciu list zostaje zrolowany i dzieci przechodzą do osobnego stolika, gdzie przygotowany jest lak, pieczętka i świeczka.

Do lakowania potrzebna będzie nakrętka metalowa dobrze natłuszczona (może też być szklany gruby spodek). Świeczką ogrzewamy koniec pałeczki lakowej w taki sposób, żeby lak utworzył niewielką (1,5 cm) kroplę na wieczku. Na kropli laku kładziemy sznurek (bądź tasiemkę) i przyciskamy pieczętkę (specjalna pieczęć z metalowa końcówką). W ten sposób na jednym z końców sznurka mamy przytwierdzoną takową pieczęć. Tak przygotowany sznurek zawiązujemy na zrolowanym liście i mamy gotową pracę.

UWAGA: W przypadku młodszych dzieci etap lakowania musi wykonać prowadzący z pomocą uczestników lub jeśli dzieci są zbyt małe należy z tego etapu zrezygnować i zawiązać zrolowany list ozdobną tasiemką.

Na koniec zajęć zapraszamy wszystkie dzieci do wspólnej fotografii ze swoimi pracami!